

Sygn. akt VIA Ca 1411/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA – Agata Zajac

Sędzia SA – Teresa Mróz (spr.)

Sędzia SA – Krzysztof Tucharz

Protokolant – sekr. sąd. Agnieszka Janik

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 26 kwietnia 2012 r.

sygn. akt XX GC 227/10

I oddala apelację;

II zasądza od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI A Ca 1411/12

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z o.o. wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z o. o. kwoty 131.852,53 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 września 2009 r. do dnia zapłaty.

Nakazem zapłaty z dnia 12 marca 2010 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w całości uwzględnił powództwo.

Pozwana wniosła sprzeciw, w którym zarzuciła, że z powódką nie łączy jej żaden stosunek prawny. Stwierdziła, że wierzytelność dochodzona z faktury nr (...) z dnia 27 sierpnia 2009 r. w kwocie 112.708,76 spłaciła na konto wskazane przez swojego wierzyciela (...) Spółka z o.o., natomiast pozostałe do zapłaty 10.500,00 zł zobowiązała się spłacić w najbliższym terminie.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 131.852,53 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 27 września 2009 r. do dnia zapłaty i orzekł o kosztach procesu.

Orzeczenie powyższe zapadło na podstawie następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych Sadu pierwszej instancji:

Powódka w dniu 29 kwietnia 2008 r. zawarła z (...) Spółką z o.o. w L. umowę factoringu nabywając wierzytelności przysługujące powyższej spółce oraz zobowiązała się do nabywania przysługujących jej przyszłych wierzytelności. Umowa obejmowała również wierzytelność wynikającą z faktury nr (...) z dnia 27 sierpnia 2009 r. w kwocie dochodzonej pozwem. Rozwiązanie umowy factoringu nastąpiło na mocy aneksu nr (...) do umowy factoringu z dnia 30 grudnia 2009 r. z dniem 30 grudnia 2009 r.

Pismem z dnia 16 czerwca 2008 r. zatytułowanym „Zawiadomienie o cesji” poinformowana została o dokonanej na rzecz powódki cesji wierzytelności istniejących i przyszłych przysługujących (...) spółce z o.o. Wskazano rachunek powódki jako jedyny właściwy do skutecznego regulowania zobowiązań z tytułu wystawionej faktury, a jego zmiana nie mogła nastąpić bez uprzedniej pisemnej zgody powódki. Informacja o przelaniu wierzytelności figurowała również na fakturze nr (...), której odbiór pozwana potwierdziła. W fakturze wskazano również, że wynikające z niej zobowiązanie wygasa jedynie po zapłacie na wskazany rachunek należący do powódki.

Powódka pismem z dnia 15 grudnia 2009 r. wezwała pozwaną do zapłaty zaległych należności, w tym również wynikającej z powyższej faktury w kwocie 131.852,53 zł.

Pozwana w sprzeciwie wniesionym od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym, wnosząc o oddalenie powództwa, wskazała, że należność wynikająca z faktury nr (...) zapłaciła, a spłata nastąpiła zgodnie z dyspozycją wystawcy faktury tj. (...) Spółki z o. o. P: o wniesieniu sprzeciwu pozwana uzyskała wiedzę, że między powódką a (...) Spółką z o. o. doszło do zawarcia ugody, mocą której ta ostatnia spółka miała zapłacić powódce między innymi należność wynikającą z faktury nr (...). Takie zobowiązanie jednak nie wynika z treści ugody zawartej w dniu 12 maja 2010 r. Powódka oświadczyła, że postanowienia ugody nie zostały przez (...) Spółkę z o. o. zrealizowane. Pozwana przedstawiła oświadczenie z dnia 13 maja 2010 r., w którym (...) Spółka z o. o. stwierdza, że wierzytelność pozwanej z faktury (...) wynosi 10.499 zł oraz, że pozwana nie jest zobowiązania wobec niej jak i wobec powódki do zapłaty innych należności poza wyżej wskazaną.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie powódki jest uzasadnione.

W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie niniejszej brak jest podstaw do kwestionowania zwartej między powódką a (...) Spółką z o. o. umowy faktoringu. W ocenie Sądu powódka w prawidłowy sposób wykazała również, że pozwana skutecznie poinformowana została o dokonanych przelewach wierzytelności. Faktura stwierdzająca dochodzone pozwem roszczenie pochodzi z 27 sierpnia 2008 r., natomiast o przelewach wierzytelności pozwana powiadomiona została pismem z dnia 16 czerwca 2008 r. ze wskazaniem rachunku, na jaki mają być dokonywane płatności. Ponadto pozwana nie kwestionuje faktu poinformowania jej o dokonanych przelewach.

Wobec powyższego pozwana nie korzysta z ochrony, jaką gwarantuje jej art. 512 k.c., co sprawia, że częściowe spełnienie dochodzonego pozwem świadczenia do rąk poprzedniego wierzyciela jest świadczeniem spełnionym do rąk osoby nieuprawnionej, o którym mowa w art. 452 k.c. W związku z tym zobowiązanie nie wygasa i powoduje konieczność spełnienia go do rąk wierzyciela wynikającego z umowy factoringu, w tym wypadku powódki. Pozwana usiłowała w przedmiotowej sprawie wykazać, że zachodzą przesłanki z art. 452 k.c. tj. skutek niewygaśnięcia zobowiązania nie nastąpił w zakresie, w jakim wierzyciel ze świadczenia skorzystał. Sąd podkreślił, że zobowiązanie, na które powołuje się pozwana, jakoby (...) spółka z o. o. miała przelać na rzecz powódki kwotę wpłaconą jej przez pozwaną w wykonaniu świadczenia wynikającego z faktury (...), nie wynika z treści ugody z dnia 12 maja 2010 r., pozwana nie wykazała, by do takiego przelewu doszło. Zatem Sąd uznał, że do przelewu takiego doszło.

Za nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd uznał rozwiązanie umowy factoringu z dniem 30 grudnia 2009 r. Rozwiązanie takiej umowy nie powoduje automatycznie cesji zwrotnej wierzytelności nabytych przez powódkę w czasie trwania umowy, a ponadto skutek taki aneksu rozwiązującego umowę nie wynika też z jego treści. W sprawie nie został przedstawiony dowód potwierdzający dokonanie przez powódkę cesji zwrotnej, w szczególności brak jest pisemnej zgody na zmianę rachunku wskazanego jako właściwy na fakturze (...). Odsetki od należności głównej zasądzone zostały od dnia następnego po upływie terminu do zapłaty należności z faktury (...).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła pozwana. Zaskarżając wyrok w całości zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie prawa procesowego – art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 k.p.c. wskutek braku wszechstronnego rozważenia przez sąd pierwszej instancji zebranego materiału dowodowego w sprawie oraz pominięcie wniosków dowodowych strony pozwanej oraz naruszenie prawa materialnego wskutek dokonania przez sąd pierwszej instancji błędnych ustaleń faktycznych wynikłych z naruszenia prawa procesowego – art. 509 § 1 k.c. i art. 452 k.c. poprzez pominięcie przez sąd pierwszej instancji okoliczności, że przez fakty dokonane strona powodowa przeniosła wierzytelności przypadające jej od pozwanej na (...) Spółkę z o. o. (wierzyciela pierwotnego).

W konkluzji apelacji pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej pozbawiona jest uzasadnionych podstaw prawnych i jako taka podlega oddaleniu.

W pierwszym rzędzie, Sąd Apelacyjny stwierdza, że podziela ustalenia faktyczne dokonane przez sąd pierwszej instancji. Sąd odwoławczy aprobeje również poczynione przez Sąd Okręgowy rozważania prawne zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Tym samym apelację i zarzuty w niej podniesione uznał za nieuzasadnione.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji prawa procesowego – art. 233 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 k.p.c. stwierdzić należy, że nie jest on zasadny. Pozwana nie kwestionowała w toku postępowania, że pomiędzy powódką a pierwotnym wierzycielem pozwanej zawarta została umowa factoringu oraz, że o dokonaniu cesji wierzytelności została powiadomiona. Twierdzi natomiast, że doszło do zwrotnej cesji wierzytelności dochodzonej pozwem na (...) spółkę z o. o. Twierdzenie to nie znajduje poparcia w materiale dowodowym zebrany w sprawie. Rozwiązanie umowy factoringowej nie powoduje bowiem automatycznie cesji zwrotnej wierzytelności objętych umową, a z dowodów zaferowanych głównie przez pozwaną nie wynika, by do takiego zwrotnego przelewu wierzytelności objętych umową doszło. Pozwana zarzuca sądowi pierwszej instancji, że nie przeprowadziła dowodu z przesłuchania w charakterze świadka prezesa zarządu spółki będącej pierwotnym wierzycielem pozwanej na okoliczność dokonania między powódką a (...) Spółką z o.o. Zarzut ten okazał się niezasadny. Po pierwsze, gdyby między stronami umowy faktoringowej doszło wraz z jej rozwiązaniem do zwrotnej cesji wierzytelności w kwocie 131.852,53 zł to należy przyjąć, że zostałyby to w umowie wyartykułowane. Po drugie zgodnie z art. 512 k.c. dopóki zbywca nie zawiadomił dłużnika o przelewie, spełnienie świadczenia do rąk poprzedniego wierzyciela ma skutek względem nabywcy, chyba że w chwili spełnienia świadczenia dłużnik wiedział o przelewie. Przepis ten stosuje się odpowiednio do innych czynności prawnych dokonanych między dłużnikiem a poprzednim wierzycielem. Z materiału dowodowego nie wynika, by zakładając taką sytuację, powódka będąca zbywcą w przypadku zwrotnej cesji wierzytelności poinformowała pozwaną o dokonaniu tej czynności, wręcz przeciwnie zaprzecza, by do takiej cesji zwrotnej doszło. Pozwana również nie wykazała, by była o tym powiadamiana przez powódkę, a swoje uprawnienie do zapłaty kwoty wynikającej z faktury (...) wyciągała, jak wynika ze sprzeciwu od nakazu zapłaty, z błędnej wykładni przepisów o cesji wierzytelności, uważając, że umowa taka wiąże jedynie zbywcę z nabywcą, natomiast nie odnosi skutku wobec dłużnika, co powodowało, że pozwana mogła spłacać wierzytelności bądź na konto dostawcy – zbywcy wierzytelności, bądź na konto powódki – nabywcy wierzytelności. Tak więc pozwana, mimo, że powiadomienie o cesji

wierzytelności może być dokonane w dowolnej formie, w ogóle na tym etapie postępowania nie powoływała się na zwrotną cesję wierzytelności.

W tych okolicznościach, w ocenie Sądu Apelacyjnego pozwana nie ma racji twierdząc, że jej uprawnienie do zapłaty należności na rzecz (...) Spółki z o. o. wynika ze zwrotnej cesji tej wierzytelności. Należy również podkreślić, że w tej sytuacji niezasadne jest twierdzenie pozwanej, mające odzwierciedlenie w zarzucie drugim apelacji, że sąd pominął okoliczność, że do zwrotnej cesji wierzytelności doszło poprzez fakty dokonane. Nie jest uprawnione to stanowisko w świetle dowodów zebranych w sprawie. Nie wynika to przede wszystkim z zawartego w dniu 20 stycznia 2010 r. pomiędzy powódką a (...) Spółką z o. o. a powódką porozumienia co do wzajemnych rozliczeń związanych z rozwiązaniem umowy faktoringu z dniem 30 grudnia 2009 r. jak również nakazu zapłaty wydanego przeciwko (...) Spółką z o. o. w sprawie XXV Nc 45/10. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostaje twierdzenie pozwanej zawarte w apelacji, że dla pozwanej spółki nie ulega wątpliwości, że dochodzona w niniejszej sprawie wierzytelność została zasądzona na rzecz powódki od wierzyciela pierwotnego powyższym nakazem zapłaty. Należy również podkreślić, że

W tej sytuacji prawidłowo Sąd Okręgowy przyjął, że pozwana spełniając świadczenie na rzecz pierwotnego wierzyciela dokonała tego do rąk osoby nieuprawnionej, co z kolei uzasadnia wytoczenie przez powódkę przedmiotowego powództwa.

Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. stosownie do jego wyniku.